

ТРИ ЦЕНТИ в З. А. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДЕСЯТА ЧАСТИНА РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ НА УРЯДОВІЙ ПЛАТНІ

Вашингтон, 14 серпня. — Вільше ніж один на десятих робітників нашої країни дістає платню з федерального, стейтового або муніципального уряду. Ценаузове Бюро вказує, що в місяці квітня 5,900,000 осіб були zatrudнених в урядових бюрах або підприємствах. Усіх працюючих в згаданому місяці було 58,330,000 осіб. Під час війни в квітні 1945, було 6,800,000 урядових робітників і від тоді це число почало зменшуватися. Не зважаючи на зменшення числа, платня урядових робітників дійшла до висоти \$1,228,500,000, а це є найвищий видаток уряду на платню за всі часи американської історії. Коли взяти до уваги, що уся платня робітників в квітні 1948 р. виносилла \$10,400,000,000, то виходить, що платня урядових робітників була вища ніж 10 відсотків. Пересічна платня урядового робітника дійшла до висоти \$207, а це значить, що підросла на \$14 в порівнянні з платнею в квітні попереднього року. Не зважаючи на це, урядові робітники мають пересічно нижчу платню від робітників у приватних підприємствах, бо дістають тиждень \$47.77, а фабричні робітники \$51.68.

ГУВЕР ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШЕ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТІВ.

Вашингтон. — Бувший президент Гіберт Гувер вийшов з домаганнями, щоб президентів Злучених Держав додати „більше діючих віцепрезидентів“ для виконання зростаючої кількості праці президента. Гувер є президентом Комісії для Організації Екзекутивної діяльності уряду. Він прийшов до висновку, що треба рахуватися із зростаючою кількістю відповідальностей президента й тому треба по-функціонуванню виконувати, бо інакше уряд не дасть собі ради з усіма обов'язками. На його думку треба буде переміняти структуру кабінету секретарів і деяким з них дати повноважності віцепрезидента. При федеральним уряді є тепер 60-80 незалежних федеральних агенцій, а для них є тільки 10 кабінетових департаментів.

РОБІТНИКИ В АТОМОВИХ ЗАВОДАХ ЗАГРОЖЕНІ ЗА- ВОДОВОЮ НЕДУГОЮ.

Нью Йорк. — Робітники в заводах атомової енергії загрожені недугою, яка походить з праці у цій діяльності, подібно як це діється з робітниками в фабриках радіо. Таку острого вказує на зїзді Міжнародного Товариства Промислових Випадків. Д-р Пол Ресніков з Нью Йорк Госпітал виллє, що робітники при атомовій силі наражені на радіоактивну енергію, а це загрожує розкладові тілечь крові в людини. Теж звертали увагу на подібні недуги при праці над новими родами світла, для яких треба вживати маски на очі та на працю голів, які наражаються на недуги шкіри. Для безпеки проти „за-водових недуг“ шукають відповідних приладів.

Населення світа загрожене недостачею харчів

Вашингтон, 14. серпня. — Науковці прийшли до висновку, що наукові винаходи починаються до винищування природи до тієї міри, що населення світу в наступнім столітті не буде могло найти для себе прожитку. Таку думку висловили на зібранні Американського Товариства для Поступу в Науці такі передовці в науковій русі, як проф. Стенлі А. Кейн, з Наукового Інституту в Блумфілд Гіллс, Миш.; д-р Ферфілд Осборн, президент Зоологічного Товариства в Нью Йорку; д-р Гарло Шаллі, директор Гарвардської Обсерваторії в Коледжі; д-р Едмунд В. Сінот, з університету Ейла. Сінот прийшов до висновку, що модерна технологія дозволяє людям винищувати нашу спадщину природних багатств, а коли не буде тому стриму, то людські ліпше буде повернутися до стану звірини, бо звірина зуживає лише тільки харчів, кільки їй потрібно до життя. Єдина рада на це, наложити контролю на людей і їх змагання до панування і до надуживання природних багатств. Інші учасники наради подавали способи, як можна дійти до кооперації для спільного змагання до винищування людства дорогою самогубних воєн.

УКРАЇНСЬКА ІМІГРАНКА ЗО- СКИТАЛИНИМ НА ОДНІЙ СПЕЦІ З МІСИС АМЕРІКА.

Нью Йорк. — У висторі, 14. вересня, в телевізійній студії Колумбії Бродкастинг Систем при 39 вул. взяла участь у програмі „Віди Піппл“ панна Наталя Коваль побіч пані Марії Стромайер, яку шойно минулого тижня укороновано як „місес Америкі“ в надморській купелівській місцевості в Асбері Парк, Н. Дж. Наталя Коваль була убрана у вірцевім українським народнім одязі, а її представив заповідач, як „українську попельюшку“ („Юк-рейнієн Сіндерелла“). Вона відіграла на фотеліні „Полонез“ Шопена, а описля Бил Су-дот, який її спровадив зі скитальщини, розповідав, як він, як урядовець УНРРА під час війни в Європі, понав на сліди большевицького варварства і почав інтересуватися втікачами зпід комуністичного режиму. Він знайшов сироту Петра, а потім понав на сліди інших, між ін. на Наталю, яка в тому часі була вже в німецьким таборі. Він особливо заінтересувався долею студентів із Східної Європи і створив з них Студентську Громаду в Гайдельбергу. Там зібрав він 300 студентів і зпоміж них уже 60 спровадив до Америки і тут примістив їх в університеттах та інших наукових установах.

У розмові з кореспондентом „Свободи“ сказала Наталя Коваль, що вона як стипендистка Істман Інституту Музики студіює науку гри на фортепіані в Рачестер, у стейті Нью Йорк, і надіється затримати в юстипендію до кінця студій. Після покінчення програми „Віди Піппл“, вона фотографувалася з місис Америкі, з лютенантом Гейлом С. Галворсен, який перевозить харчі до Берліну літаком і спеціалізується в постачанні цукерків для німецьких дітей. У групі були ще інші визначні особи.

РАДА БЕЗПЕКИ РОЗГЛЯДА- ТИМЕ СПРАВУ ІНВАЗІЇ НА ГАЙДЕРАБАД.

Парж, 15. вересня. — Британський представник в Раді Безпеки ООН, сер Александер Кедоген, що в цьому місяці є президентом Ради, скликав на завтра її сесію, щоб розглянути зажалення провінції Гайдерабад проти Індії за інвазію. Кедоген повідомив про скликання Ради з Лондону, вибираючись негайно до Парижа, куди вже прабудла делегація Гайдерабада та де вже є теж представники Індії.

Долю Італійських колоній вирішуватиме О. О. Д.

ПРЕДСТАВНИКИ 4 ВЕЛИКОДЕРЖАВ НЕ МОГЛИ ПРИЙТИ ДО ПОРУЗУМННЯ.

Париж, 15. вересня. — Представники чотирьох великодержав, Америки, Британії, Франції і Советського Союзу, що відбували тут свої наради в справі дальшої долі колишніх італійських колоній в Африці, не могли дійти до порозуміння і рішчии сьогодні передали цю справу до вирішення Генеральної Асамблеї ООН. Західні Союзники обстоювали думку, щоб Киринаїку віддати під британську адміністрацію під протекторатом ООН, а кінцеве вирішення інших частин цих колоній відложити на один рік. Совети, натомість, зразу пропонували залишити всі колонії під адміністрацією Італії, нічого не згадуючи про цю справу про ООН, але в останньому відкликали цю свою пропозицію та видвинули іншу, імено, щоб всі ці території передати під адміністрацію Протекторатної Ради ООН. З огляду на ці розбіжності думок та неуступчивість обох сторін, рішено передати цю справу Загальному Зібранню ООН, що почне свою сесію в цьому місті в дні 21. вересня.

УСПІХИ ІНДІЙСЬКИХ ВІЙСЬК В ПОХОДІ НА СТОЛИЦЮ ГАЙДЕРАБАДУ.

Нью Делхі, Індія, 15. вересня. — Індійське міністерство оборони повідомило про цілий ряд успіхів індійських військ в поході на столицю Гайдерабаду тої ж назви. Не зважаючи на сильний опір гайдерабадських збройних сил, індійські війська поступили на приблизно 70 миль в глибину цієї країни, закріплюючи за собою здобуті позиції.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРА- ІНЕЦЬ ПЕРЕМОЖЕ НА ОЛІМПІАДІ В ЛОНДОНІ.

Виявляється, що одним з американських переможців на недавній Олімпіаді в Лондоні був молодий член нашої американсько-української громади, Степан Лисак з Йонкерс, Н. Я. Він разом зі своїм товаришем польського походження, Степаном Махновським, здобув перше місце в перегонах одновеслових човнів на 10,000 метрів. Після повороту до рідного Йонкерс переможцем влаштували офіційне прийняття, з участю найвищих місцевих достоянників. Треба додати, що їх перемога, була

ОБОРОННЕ ПОГОТОВЛЯ БРИТАНІ

ПРОДОВЖЕНО ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ТА ЗБІЛЬШЕНО ПРОДУКЦІЮ ЛІТАКІВ.

Лондон, 15. вересня. — Британською реакцією та складне політичне положення в світі та збільшувану загрозу війни було задержання на дальших три місяці в службі тих воєнків, яким вже прислужувало відповідну службу в армії, та майже подвоєння продукції деяких типів боєвих літаків — повідомленням туг вчора в парламенті. Пороблено теж цілий ряд дальших „заходів осторожності“. Члени обох палат парламенту вислухали цього повідомлення, а потім туг вчора в парламенті, собі вповні справу зі серіозності положення. На тему оборони країни мають відбутися сьогодні важливі дебати.

ЗНОВУ КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ ВІДБУЛИ НАРАДИ З МОЛОТОВИМ В СПРАВІ БЕРЛІНА.

Москва, 15 вересня (АП). — Дипломатичні представники Злучених Держав Америки, Великої Британії і Франції відбули вчора в Кремлі чергову конференцію зі советським міністром закордонних справ, В. Молотовим, в справі остаточної розв'язки політичної кризи в Берліні. Це вже була десята з черги конференцій в Кремлі на цю тему і хоча перебіг і вслід наради держиться й цим разом в таємниці, проте в поінформованих колах стверджують, що дипломати намагалися переламати „мертву точку“ в справі Берліна, яка висторилася на нарадах військових командантів цього міста та в наслідок неуступчивого становища советського губернатора Німеччини, маршала Соколовського. Конференція в Кремлі була цим разом найкоротша, бо тривала тільки півтора години, а після неї західні дипломати відмовилися рішучо від будь-яких компромісів на тему самих нарад, як і на запит, чи плануються ще дальші переговори. Негайно після наради з Молотовим вони відбули конференцію між собою в приміщенні британської амбасаді. В поінформованих колах вважають, що західні дипломати цим разом домагалися від советського уряду ясного поставлення справи та анявлення його дальших заходів щодо Берліна.

Париж, 15 вересня. — Новий французький уряд прем'єра Генрі Келля дістав вчора в парламенті заяву довір'я більшістю 340 голосів проти 227. На подібному голосуванні минулого тижня провалився уряд Шумана. На всю критику урядової програми, що її підносили коловно комуністи, Келль відповідав, що всю увагу тепер треба звернути на господарську стабілізацію в країні, не „витрачаючи часу“ на інші справи.

ЗАГРОЗЛИВА ПОНИЖ- В ІТАЛІЇ.

Рим, 15 вересня. — Італійські власті наказали евакуацію тисяч людей з долини Пімонту, який загрожує страшною повін'ю після двох днів безперервної зливи. До цієї жертвою повені вже впало понад 100 осіб.

АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМО- ГА В МОДЕРНІЗАЦІЇ СІЛЬ- СЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ІТАЛІЇ.

Рим, 15 вересня. — Шеф американської місії для здійснення в Італії зв'язаної з планом Маршала т. зв. Адміністративної Господарської Співпраці, Джеймс Пеллербак, вголосив вчора промову на конгресі в справі плану Маршала в місті Берлі, з'ясовуючи план італійського уряду про модернізацію сільського господарства в південній Італії. Американська допомога, фактова і матеріальна, гратиме в цьому рішальну роллю.

ЗРОСТАЮТЬ ПРОТИ-СОВЕТ- СЬКІ НАСТРОЇ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 15 вересня. — В цьому блокованому Советами місті з кожним днем більше зростають проти-советські настрої місцевого населення, прибираючи загрозливий розміри. Останній засуд по 25 років каторжних робіт п'ятих молодих німців, що взяли участь в проти-комуністичній демонстрації минулого тижня, викликав повні протестів та чергових демонстрацій.

СОВЕТИ ЗВІЛЬНИЛИ АМЕ- РИКАНСЬКОГО ПІЛОТА.

Франкфурт над Майном, 15 вересня. — Советські власті завернули сьогодні в американську зону одного з двох американських пілотів, що зробили на парашутах примусову висадку в советській зоні, втративши контролю літака, яким везли постачання до Берліна. Другого пілота Со-вети мали перевезти до Берліна.

на й кращою американською перемогою на Олімпіаді. Подібні будуть подані в найбільшому числі „Юкрейнієн Біклі“.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA: SUBSCRIPTION RATES.

Ha pik	\$7.00	One year	\$7.00
Ha pik roky	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha tri misia	\$2.00	Three months	\$2.00

В Джерсі Сіті і закордоном:

Ha pik	\$10.00	One year	\$10.00
Ha pik roky	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha tri misia	\$2.75	Three months	\$2.75

Число з понеділка (англійською мовою):

Ha pik	\$2.50	One year	\$2.50
Ha pik roky	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 4-0682.

Кожна аніма адреса коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ

З нагоди другої повноцінної конвенції Ліги Української Молоді Північної Америки, яка відбулась в Акрон, відбулось теж перше повноцінне зібрання Товариства Українських Професіоналістів. Це товариство зорганізовано в часі Світової Вистави в Шікаго, в 1933 році, тоді, коли відбувався теж і перший з'їзд Ліги Молоді. В часі війни воно не проявляло ніякої діяльності, ні теж досі, по війні. Здавалось, марно пропала праця довгих літ, вложена в цю організацію, яка хоч у минулому не проявила великої активності, але збирала багато досвіду, як треба таку організацію вести.

Кожний доповідний з'їзд Товариства Українських Професіоналістів був оточений з докладами на тему завдань товариства та його членів. В часі дискусій перехресно виступали різні погляди, ідеалістичного й практичного напрямку, а кінцевий вислід був такий, що всі добачували поважні користи з такої товариства, коли б тільки вдалось поширити його на всі українські осередки в Америці.

Щось подібне було теж предметом нарад і дискусій на конвенції українських професіоналістів в Акроні. Як виходить зі звітів, там звернено пильну увагу на організаційний бік. Якраз це було найслабшою стороною Т-ва Українських Професіоналістів до цього часу, хоч уже до війни почали творитись по громадах відділи цього товариства. Однак війна перервала цю початкову працю і нині не видно з неї ніякого сліду.

Т-во Українських Професіоналістів має сьогодні куди більш вигляд на розвій, ніж їх мало до війни. В першу чергу збільшилась дуже кількість українських професіоналістів. Далі треба брати під увагу значне число таких, що як фахівці займають визначні становища в американським суспільстві й є професорами по університетах та каледжах. До того додаймо ще поважне число українських професіоналістів та науковців, що вже прибули та перебувають зі скитальцями до Злучених Держав. Усе це є гарною перспективою на майбутній розвій Товариства Українських Професіоналістів, коли воно опиниться в руках ідейних одиниць, що працюватимуть з відданістю добрій справі. Серйозний характер дискусії, яка вивчалась на з'їзді Т-ва Українських Професіоналістів в Акроні, вказує, що товариство має нових ентузіастів. Тому можна надіятись, що воно, зорганізувавши себе в проводі, зможе розвинути і на місцях і стати такою громадською установою, яка буде корисною, як для самих українських професіоналістів і нашого життя в Америці, так і для допомоги українській науці, чи українській справі взагалі.

Теж розумно поставлено на з'їзді в Акроні, щоб далі скликати з'їзди Т-ва Українських Професіоналістів разом з конвенцією Ліги Української Молоді. Практика вказує, що така сполуча виходить на добро обидвом сторонам, молоді й професіоналістам.

Відновлення Товариства Українських Професіоналістів є позитивним явищем, яке витисає зі щирого серця в надії, що воно вже навіть впродовж найближчого року викаже поважну працю на полі своєї діяльності.

КІНЕЦЬ ДІЛО ХВАЛИТЬ

Ще точно тільки два тижні триватиме спеціальна кампанія Українського Народного Союзу за збільшення кількості його членів до „круглого“ числа 50,000. Звичайно, цих два тижні цілої кампанії вже не перерішати, але вони ще могли б серйозно поправити її кінцевий вислід. На ці можливості хочеться ще звернути увагу Союзного загалу, зокрема його організаторам та урядом поодиноких відділів.

Під час цілої цієї кампанії, головню продовж її останніх місяців, на сторінках „Свободи“ поведено широку роз'яснювальну роботу щодо самого Союзу, його праці, цілей та можливостей в змаганні до них. Відповідну роз'яснювальну акцію поведла й Екзекутива У. Н. Союзу, її організатори та уряди місцевих відділів. В цілій тій кампанії Союз найрадіше користується „сухими“ фактами з минулого, бо вони є вимовніші за всі навіть найкращі фрази і на них можна збудувати найкращу базу для висновків на майбутнє. У. Н. Союз не „продає kota в мішку“, але виявляючи та роз'яснюючи факти зі своєї дотеперішньої історії, він пропонує своїм членам справді найбільше, що того роду організація може запропонувати. Це як іде про особисті користи та привілеї, що випливають з членства в УНСоюзі для кожного окремого громадянина. Натомість нічим не змрінає ця безприкладно велика робота, що її виконує Союз та загал його членства для загалу, для громади та для української справи. Успіхів і досягнень УНСоюзу під цим оглядом не списав би — як кажуть — на воловий шкірі. Ви перегляньте тільки видання У. Н. Союзу, ви огляньте докрити себе і ви неодмінно побачите монументальні сліди цієї Союзної роботи. Не без причин його „Батьком-Союзом“ величають.

Усі ці факти треба мати на увазі, закінчуючи цю спеціальну кампанію за новими членами. Бо ця кампанія є з черги доказом живучості УНСоюзу та його ідей з одного боку, а відзеркаленням його організаційної сили і вартості та самої організаційної роботи з другого. Екзекутива УНСоюзу досі свідомо не проголошувала подробиць з кожноразового вислідів кампанії, відкладаючи їх до її кінцевих підсумків. Бо кінець діло хвалить, як каже народне прислів'я. Два тижні часу може ще багато заважити на кінцевій похвалі цілого діла. Поодинокі відділи ще мають можливість поліпшити свої досягнення під цим оглядом. Ті, що свою квоту перевиконали, повинні цих два тижні використати на змаганні з добування першого місця в кампанії; ті, що вже виконали квоту, мають можливість її перевиконати, а ті, що не виконали — можуть в останньому часі ще виконати це зобов'язання. Бо, сказано, кінець діло хвалить.

Останні два тижні цієї спеціальної кампанії повинні мати на увазі та використати ці громадяни, що з будьяких причин ще досі не належать до великої Союзної сім'ї. Цим вони здобудуть не тільки спеціальні привілеї для себе, але й причиняться до похвального закінчення діла. Наскільки ми орієнтуємось, в кінцевих підсумках Союзної кампанії будуть окремо відмічені новоприписані члени з-поміж нової нашої імміграції, кожному з яких Екзекутива УНСоюзу вишле в подарунок свою „Ювілейну Книгу“. За Союзом.

Микола Чубатий.

Як західні інтелектуали вчилися московської культури

Недавно один з членів Конгресової Комісії для розслідування не-американських діянь, переслідуючи цілий ряд інтелектів, що по всім признакам провинилися проти американської безпеки, сказав приблизно такі слова: Перед нами являються один за одним самі інтелекти; сірої маси, робітників, фермерів, бізнесменів нема, є тільки самі інтелекти. На жаль, багато в тих словах правди.

Найбільше баламутних симпатій до союзу тиранії поширилося в Америці такі серед інтелектів, процентово куди більше ніж серед інших станів. Серед симпатиків союзу системи бачимо визначних вчених, спеціалістів по своїм наукам; бачимо сотки, а то й тисячі пересічних інтелектів, які мимомовно своїм освітнім не вміли виробити собі правильного поняття про союзу систему. Вони самі в баламуті й баламутять інших.

Коли людина зі східної Європи дивиться на це явище, прямо не може зрозуміти, звідки взялося це мракобісє у людей, що своїм інтелектом повинні би давати провід масам робітників, селян та бізнесменів, що не мають багато часу на читання та студії. Причина цього явища ця, що союзу система задалеко від Америки, а незнання Советів величезна. Багато американських інтелектуалів хоче доконати виявити себе оригінальними та поступовими, тому славолюбство червоне російське варварство, представляючи його

інтелектуалів цілого світу, для добра їх народів та світового миру.

Тільки найвищий міг вірити в ці гарні слова, бо ж відомо, що в комуністичних державах немає ніякої свободної виїмки думок. Письменству, науці чи мистецтву накладає погляди комуністична партія. Тому, коли йшло про комуністичних інтелектуалів, ніхто розумний не міг від них сподіватися „свободного обміну думок“, бо вони цього не можуть і не сміють робити.

Багато обіцяючи слова червоного організаційного комітету зробили своє. Участь в конгресі зголосив Джозієв Гокслі, президент міжнародної організації Юнеско який разом з французькою комуністкою, Іреною Джоліот Кюрі та одним представником Советів становили президію. Секретарем став польський комуніст Борейша. На конгрес приїхав теж секретар Об'єднаних Держав Тригве Лі. За ним потягнули представництва з Америки, Британії та з інших європейських країн, зложених здебільша з комуністичних поплечників. Привітні писемки вистали відомі інтелектуали Альберт Айнштайн з Америки та письменник Тома Ман.

Навіні інтелектуали зі заходу сподівалися, що з'їзд стане тереном „духової зустрічі Сходу та Заходу“, де в спокійній дискусії, що стояла б на високому рівні, інтелектуали Сходу та Заходу можуть вложити свої погляди. Однак, як можна було згоріти сподіватися, конгрес аніж кристали більшовицької своєї чисто політичної пропаганди, яку розпочав на вступі перший союзуський бесідник, Александр Фадаєв, голова Союзу союзуських письменників. Він відразу накинувся на американський імперіалізм та на реакційну американську культуру. Америку назвав „райною терором“, заслоненою тільки Статуєю Свободи. Американські газети назвали реакційними шматками, а американську музику танком Са. Віта. Американські письменники — мовляв — подібні до гієн та шакалів, яких дано перо в руки. Політичним пляном Америки, говорив він, є опанувати цілий світ та зробити з нього одну поліційну станцію. Американська журналістика це триїлий газ, наставляє проти народів правдивої демократії; американська культура має всі признаки упередку. Одною країною правдивої культури є Союзуський Союз під світлим проводом Сталіна та російського соціалізму, спасення людства. Подібні закінчили він також проти Британії та інших західних демократичних держав.

Безперечно, що дуже гупо мусили почуватися американські та інші західні інтелектуали, хоч і прокомуністичних симпатій на цій першій лекції російської культури. Безперечно, що вони багато на ній навчилися та певно дехто позбувся у Вроцлаві телечного ентузіазму для всього, що російське та комуністичне. Фадаєв відповідав англійцю Гокслі, американцю Говд та ще дехто, однак їх аргументи відбивались горохом об стіну, бо советські комуністи та ці, що були в держав сателітів, не приїхали дискутувати, але вичити „гнилий захід“ нової російської культури та вести серед нього пропаганду. За ними потягнули й комуністи зі заходу так, що нещасні жертви наївності західного світу на точці більшовицького найвищого в оборонній позиції. Комуністи та їх прихильники опанували конгрес і советський представник міг самопевно ствердити, що „ми тут найвищі спільну мову, а всі найкращі інтелектуали світу є приятелями Советського Союзу“.

Правда, англійцю Гокслі ствердив, що конгрес показався деструктивним для миру та став тільки форумом виголошування маніфестів, отже пропагандою, однак його заступали атаками таки його земляки — комуністи та американські більшовицьки. На з'їзді явився також, невідомо яким титулом, теж Альберт Кан, знайний українцям автор книжки „Саботаж“, виданої в часі війни та повної кадоміній на український визвольний рух. Він підписав: „Волес новий президент Америки“, що приємно сховидся з кличем більшовицького Фадаєва в честь „великого Сталіна“.

Без дискусії, на яку чекали делегати зі заходу, з'їзд закінчився, видавши сильний про-союзуський та протиамериканський маніфест, який теж підписало на 32 американські делегати аж 23, а на 42 британських делегатів аж 35. Пропангандивну ціль Кремль осягнув вповні. „Світ інтелектуалів“ осудив Америку і то навіть поважним числом голосів американців та британців. На закінчення утворено 22-членний міжнародний комітет з осідком в Парижі „для оборони миру“. Той союзуський мир погондился боронити теж 4 американці: проф. Гарлов-Шеплі, директор гарвардської астрономічної обсерваторії, скульптор Дейвідсон, Альберт Ман та Говард Фест, письменник комуністичних переконань.

(Докінчення на стор. 3-тій)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМЧАСИМ СТАВЛЯЄ СПІВВІСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬОНІВ НОВОГО МАЄТКУ ЦЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

ІВАН КРАВЧЕНКО.

Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нещасливим жертвам комунізму — присвячую. Автор.

38)

Жарілка тускло горіла усю ніч. Десь о 6-й годині ранку хтось затючав. Це було сигналом вставати. Я був на тільки втомлений надзвичайними душевними враженнями, що не знаю, чи я хоч трохи спав, чи ні, і чи мені приснилось, що начебто хтось серед ночі кричав, звав на допомогу, плакав і стогнав. Не може бути, щоб мій слух зрадив мене, отже я ясно чув, як хтось кричав: Рятуйте, рятуйте. Ой, О-о-о. О-о-о. Чи може все це тільки моя уява? Може це відбиток всього того, що я бачив і чув тут?

— Слушайте друзі по неща-

вчитель німецької мови.

— А деж те місце, де вони „просять“?

— А на третьому (останньому) поверсі в кутику правого крила... — сказав і, начебто перелякавшись чогось, раптом завовав дідусь Л. В цей час відкрився „вовчок“ і доглядач закричав:

— А вам... М... ще окремого сигналу давати, щоб вставали? „Вовчок“ злісно закрився і гримнула колодка біля наших дверей. Всі, за винятком Лотіша і М., раптом повставали, а двері так і не відкривали, але знову „вовчок“ відкрив своє око і знову його заплющив.

За пів години криміналісти поставили дерев'яне чеберко з чистою водою і ми всі по черзі почали вмиватися над „парашою“, з котрої ідний сморід бив у ніс, потім вставали по черзі, вмилися самими в'язнями чергою мила підлогу. Ми її чистили старанно, як мабути на од-на господиня не мила в себе

дома.

Через декілька хвилин всю камеру випустили до виходів, котрі містилися в правому кутку кожного поверху.

Вбиральня, це не те звичайне, прозаїчне місце, про яке ми всі уявляємо писати і балакати. Тюремна вбиральня заслужує на те, щоб їй присвятили цілу оду.

В умовах тюрем, вбиральня користується у в'язнів надзвичайно привабливим місцем, і мабути не знайдеться жодного в'язня, котрий відмовився б, навіть без природної потреби, відвідати три рази на день це місце.

Тюремна вбиральня може цілком заслужено називатись: поштою, телеграфом і телефоном. Тут можна дістати лист від приятеля з повідомленням, що він вже все підписав, що його надзвичайно катували і запитує, чи він вже теж підписав і який кат вас допитував. Можна від того ж приятеля дістати невеликий

пакунік табаку, паперу до курення, цукру, кавалок хліба, повідомлення останніх політичних новин, політичних анекдотів і т. д. — включно до білизни.

Один, хтонебудь, вартує на дверях, щоб була ненароком не налетів наглядач, а решта одержує листи, „пакунки“, кладе свої листи, пакунки, шле „телеграми“, розмовляє „телефоном“ і т. д. Мабути в цьому світі немає такої чіткої і близьковичної роботи, яку провадить тюремна пошта з прозаїчною назвою „вбиральня“.

За якінебудь 5 хвилин все зроблене і „кінці — в воду“. Як не боролась тюремна адміністрація, щоб знати хоч невелику ознаку порушення в'язнями прямого призначення „вбиральні“, їй не пощастило, бо у кожного в'язня за надто багато зайвого часу, щоб все-все до самих дрібниць продумати, щоб була самому не попасти, приятеля не підвести і взагалі не зіпсу-

вати загальну справу. Щоб і те, що з лотішем було надзвичайно эле, він мав гарячому про ті таємничі місця схорону в межах 4-х голих стін.

За 5 хвилин ми вже були в своїй камері. В 7-й годині тім, котрим поведати вартування прийдену пайку хліба і 10 грамів цукру. Хліба видавалось щоденно по 400 грамів, але чорного як земля і глибокого. Окремце, так звану „горбушку“, в'язні чесно розподіляли таким чином: хто дістав свого діли „горбушку“, той дістане її тільки тоді, коли прийде випечена. Після одержання і розподілу приділу, принесли „чай“ в тому ж незамінному чеберку. „Чай“ видавався теж з розрахунку пів літра на особу.

Я прийняв опіку над лотішем і М., котрим власноручно в'язниці. Прізвиська його ні-пріготовив солодкий чай, який вони з надзвичайною спр-гою випили, але без хліба і тигли з нього кати підписи, знову полягали на свої місця, котрим він „зізнавав би“, що-Мою увагу звернуло на себе він „шпигун“, „диверсант“?

XI. Конвенція Ліги Української Молоді

3) (Продовження).
III.
Усі дороги ведуть до Акрон.

Підготовка до конвенції Ліги Молоді в Акрон не вичерпувалася самою роботою місцевого конвенційного Комітету, хоча й на ній була її головна частина та найбільша відповідальність. В організації самої конвенції, головну її програму, рішальну роль грає Екзекутивна Ліга з Данилом Слободяном на чолі. В підготовці ділової частини конвенції, насамперед в підборі докладчиків, багато труду вложили касієр Ліги, Осип Лисогір, а в загальній підготовці теж Теодор Шумейко та всі інші члени Екзекутиви. Ця старанна підготовка — як уже згадали — проявлялась у всіх фазах конвенції та була головною передумовою успіху. Окремого труду коштувала підготовка музично-танцювального фестивалю, тим більше, що в ньому брали участь артистичні групи з поодиноких віддалених місцевостей. Цю сторінку підготовки турбували головним чином Ольги: голова фестивального комітету Ольга Зепко та генеральний керівник фестивалю, Ольга Дмитрів.

Вже шонайменше на тиждень раніше неї турботи і старання великої частини молоді стояли під знаком конвенції. Та ще й які турботи! За той час не одна дівоча голова розболіла з турботи, яку одягу їхати, в якому виступати, ну й взагалі: хлопці зі свого боку одні „фіксували“ свої „карти“, інші намагалися в доларовій математиці ще інші в безлічі різних інших ком-

бінацій! Але ж це не все. В п'ятницю, 16-го вересня, закінчився звичайний робочий тиждень та настав довгожданий конвенційний „Лейбор Дей Вікенд“, і всі дороги з 35 міст в різних стейтах, з яких були заступники на конвенції, повели до Акрон в Огайо. В приватних автомашинах по чудових „гайвеях“, літаками, потягами і „басами“, всіми засобами локомотиву, наш молодий народ поїхав до Акрон. Не одну українську цісню почувути з цієї нагоди прикордонні місцевості та припадкові по-доронні.

Тимчасом в оаомому Акрон „розривалися“ конвенційні комітети. При зупинці кожного потягу та на всіх важливіших вступлах до міста можна було побачити як не написану ака-зівку, то живу з відповідною відзначкою конвенції молоді. „Я тут живу, питаєте мене“ було таке приладне, що ви спитали б хобби і самі знали всі потрібні інформації.

Справжнє „заверниголовство“, головне для конвенційних комітетів, „годовна квартира“ яких розташувалася в готелі Мейфловер, почалося вже в

суботу перед полуднем. Від самого рана та всіми входами до готелю почали зголошуватись все нові і нові учасники конвенції. З ними — то ще пів біди, але з їхніми „сут-кейсами“ то такі справжні морока — як це описав був згадав нововибраний голова Ліги, Михайло Задоречий. В кожному разі, Комітет знаменито справлявся з учасниками і зі „сут-кейсами“. Ви посто-яли кілька хвилин у вестибулі готелю і самі не знали коли та яким чудом „одна зі Зепків“ встромила вам в руку ключа від готелевої кімнати.

А на першому поверсі „ціло-парою“ працював реєстраційний комітет з невтомною Дороті Судомир на чолі. На окремій картонці ви написали своє ім'я і прізвище та адресу і ця картонка відразу переходила відповідну реєстраційну „машину“. У її висліді ви одержували відповідну відзначку з вибитим на друкарській машинці вашим прізвищем та зі зазначенням в якому характері — делегата чи гостя — ви берете участь в конвенції, а далі — одержували програму конвенції, видану люксово на „золотому“ папері та привітанням мейора міста, п. Чез. Е. Слусера. Долучено до неї теж маленький записник, що його для молоді приготував У. Н. Союз, та всілякі інші „прилоти“. Найголовніше — при цьому ви одержували бланчок з квитками вступу на поодинокі конвенційні імпре-зи: фестивалю, бенкет, забави. За це все треба було заплати-ти \$12.50 і на цьому реєстра-ційна формальність закінчува-лась, шонайменше вона закін-чувалась для вас.

Виявляється, готель, як це до-слідно „роївся“ від молодого люду, що теж досвідно „оку-пував“ його. Вправді, україн-ську мову можна було почу-ти тільки вранці-годи, але вона нарівні з англійською мала право громадянства. Ви могли в українській мові звернутися за будь-якою інформацією і до „першої-ліпшої“ людини, і ви звичайно одержали теж в цій мові відповідні внясення. „У-рядового“ характеру україн-ській мові надавали переважно чорні, але тим не менш симпа-тичні „оперейторки“ готеле-вих „елевейтрів“, що вже піс-ля кількох годин „мати-до-ді-ла“ з учасниками конвенції, з постійною усмішкою проголо-шували напрям їзди „вгору“, або „вниз“ теж по-українськи. На черговий день вони вже вміли і рахувати по-українсь-ки своїх 17 готелевих повер-хів, а під кінець конвенції ви вже не дивувались, як від цієї ж „оперейторки“ почули в українській мові таке запро-шення, як: „ходи, голубе, по-ідемо вниз“.

IV.
Відкриття конвенції; привіти. Формальне відкриття кон-

венції наступило в год. 1-шій полюдня у великій т. зв. бале-вій залі готелю Мейфловер. Серйозність зібрання, відповід-но підносила вже сама зов-нішня обстановка. Зала була

Данило Слободян, Попередній голова Ліги Молоді, відповідальний за конвенцію в Акрон.

удекорована прапорами всіх держав членів Організації Об'єднаних Націй. Бо ж світовий мир — вашою проблемою! було й гаслом конвенції, взя-тим з доповіді Осипа Лисогі-ра. На сцені по самій середині та за президіальним столом був зоряний американський прапор, ліворуч синьо-жовтий український, праворуч британ-ський а далі по обох боках різнобарвні прапори інших країн; за витком чорного, советського прапора. Його тільки пізніше спостережено

між прапорами, що звисали з балюконів. Зала швидко заповнилася делегатами і гостями. За пре-зидіальним столом зайняли місця: посередній — голова Конвенційного Комітету, Гено-вефа Зепко; ліворуч від неї — мейор міста Акрон, Чез. Е. Слусер, праворуч від неї свяще-ник, а по обох боках члени Екзекутиви Ліги.

Вже перед відкриттям кон-венції на залі видно багатьох з тих, що колись, ще молодими хлопцями, клали основи під цю організацію молоді, а сьогодні вони вже на різних відповідальних постах, а то й в проводі нашого громадсько-го життя. Між ними є Степан Шумейко, перший голова Ліги, а сьогодні голова Українсько-го Конгресового Комітету та генеральний секретар Пан-Аме-риканської Української Конфе-ренції; адв. Іван Панчук з Ді-тройту, теж один з голов Ліги і сьогодні голова Злученого У-країнського Американського Допомогового Комітету; Іван Іванчук, один з організаторів молоді та теперішній головний контролер і організатор У-країнського Народного Союзу; Осип Лисогір, капітан Амери-канської Армії та один з най-більш заслужених організо-рів молоді і тепер один з най-більш активних її провідників, проф. Степан Мамчур; Осип Гурський, Володимир Бакад та

багато-багато інших, що за-початкували в історії амери-канських українців добру їх другої, народженої вже в Аме-риці генерації.

Конвенція, згідно з програ-

Теодор Шумейко, Фінанс. секретар в попередній і заступ. голови в теперішній Екзекутиві Ліги Молоді. Один з головних організаторів конвенції в Акрон.

мою, зачалася відспіванням американського гімну та про-веденням молитви, після чого перша забрала слово голова Конвенційного Комітету, Гено-вефа Зепко, вітаючи делегатів і гостей на конвенції та в мі-сті Акрон.

Незвичайно теплими слова-ми привітав конвенцію мейор міста, п. Чез. Е. Слусер: „В ме-ні мешканців міста Акрон, я бажаю привітати делегатів Лі-ги Української Молоді Північ-

ної Америки на відкритті цієї 11-тої річної конвенції“ — го-ворив мейор, продовжуючи: „Ви прийшли до нас з усіх у-свідів і я вірю, що ви радіте-мете вашим побутом тут, як теж я переконаний, що ви зу-стрінете радісне привітання з боку наших громадян“. Мейор в, далішому коротко згадав про свою діяльність в органі-зації американської молоді, підкреслюючи цим своє окре-ме заінтересування цю кон-венцією. Він зокрема висловив своє глибоке переконання про конструктивну роль молоді в кожному суспільстві. Переко-нанням, що зібрані матимуть досить енергії, сили та вміння виконати намічені завдання, мейор Слусер закінчив своє привітання, покидаючи не дов-го після того і залу нарад.

Геновефа Зепко подякувала майорові за привітання та з черги відчитала ще поодинокі надіслані привіти.

Офіційного відкриття кон-венції довершив голова Ліги, капітан Американської Армії, Данило Слободян. Він привітав привітаних від Екзекутиви Ліги, подав до відома програму кон-венції та її цілі, висловлюючи і своє вдовілья з привітності на цій конвенції. Закликом до гідної поведінки, щоб зали-шити в Акрон якнайкраще ім'я української молоді та: висло-вом свого переконання, що це буде найуспішніша конвенція

в дотеперішній історії Ліги. Д. Слободян закінчив свій виступ, відкриваючи „екс президію“ наради конвенції.

Теодор Шумейко, фінансо-вий секретар Ліги, з характер-ним йому „вічним“ гумором перевів з черги „ролл-кол“ де-легатів, „аби виявити хто є пізній Іван“. Не забув додати, щоб кожний викликаний встав „хай йому добре всі при-дивляться“. При викликуванні зголошених делегатів з пооди-ноких місцевостей та від поо-диноких організацій молоді, рівночасно стверджувало, хто з них скільки має голосів.

На пропозицію Данила Сло-бодяна, що як голова Ліги перевів перші формальності конвенції, вибрано тепер її пре-зидію в складі: Володимир Бакад — голова, та Ольга Фі-гель і Дороті Мураль — секре-тарки. Предсідник іменував ще пресову, резолюційну і ви-борчу комісії, після чого при-ступлено до головної точки конвенційної програми, імен-но докладів та дискусії над ними.

(Дальше буде).

Як західні інтелекту- али вчилися москов- ської культури

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Насувається на думку на-стирливе питання: Пощо їхали туди американці? Чи на це, щоб виставляти Америку на позорище та помагати справі Советів? Правда, що дехто, діставши лекцію російської культури, стане тепер реаліс-том у відношенні до червоної Росії, однак участь амери-канців в постійній комітеті тої советської агентури насуває тривожне питання: До чого це йде? Чи не мав рації той кон-гресмен, що поставив рубом питання, чому не вся амери-канська інтелігенція служить справі свободи та гідності людини, як упродовж остан-ніх двісті літ інтелектуали за-хідного світу стояли на сторо-жі прав людини та її свободи. Нині є навпаки.

Глядачи на це все, треба признати слушність російській пословиці про „Горе від ума“. Нерідко буває, що надто ве-лика наука робить людину практичним дураком в житті, коли не чимсь гіршим, себто злочинцем супроти власної батьківщини. Справді — горе від такого розуму!

Коли ж йде про поступован-ня червоної Росії, то воно те саме, яким було за царату: об-луда, охота стати місіонарем світа при повній моральній вбогості Росії, про яку сто літ тому писав Шевченко:

„До нас в науку, ми навчим, По чому хліб і сіль, по чім... „Простілися! Та ще Я хочем Других просвітити... Все покажем! Тільки дайте Себе в руки взяти. Як і торми мурувати, Кайдани кувати — Як і носити...“

Тільки, що в часах Шевчен-ка справжні інтелектуали від-вертались від цього варваря. Зате в нинішніх часах посту-пу ідуть до нього на науку куль-тури...

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕ-РИКАНСЬКИЙ І КАНАДІ-СЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИ-НЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРА-ЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „СКАЛАТ“
— алаштове —
ПЕРШІЙ ОСІННІЙ
БАЛЬ
В СУБОТУ, 18. ВЕРЕСНЯ в ST. GEORGE'S AUDITORIUM 217 E. 6th ST., N. Y. C.
Початок у годині 7. ввечір.
Вступ з таксою 65¢
За добру забаву ручить Комітет.

Why we are asking for an increase in Telephone Rates

GOOD SERVICE AT REASONABLE RATES IS IN THE PUBLIC INTEREST

We wish we could continue to furnish telephone service at present rates. However, our experience for the first seven months of this year has clearly shown that, in spite of every possible economy, we must ask for increased rates if we are to furnish the public the amount and quality of service it is requesting and deserves.

It is our job to give the people of New Jersey the kind of telephone service they want and need. We are asking for only enough to do that job—and no more.

VALUE OF SERVICE INCREASING DAILY

The speed and accuracy of telephone service have continued to improve, and today we are giving good service and more of it for more people than at any time in our history. Since V-J Day we have added over 400,000 telephones in New Jersey and more are being added every day. These telephones are being added in every city, town and neighborhood and the value of telephone service has increased because so many more people can call and be called.

TELEPHONE RATES UP MUCH LESS THAN MOST OTHER PRICES

While manufacturers, farmers and business generally have repriced their products based on today's cost levels, the Telephone Company, as a regulated utility, has been operating in New Jersey during 1948 at rates only slightly higher than those established twenty-three years ago. Last year's rate increase, together with the one we are now asking, is small in comparison with the increase in the cost of living—less than half.

PRESENT EARNINGS ARE TOO LOW

In the first seven months of 1948 our earnings were at the low annual rate of 3.56 per cent on the net investment in plant and facilities used for intra-state service—much lower than what

was considered to be a fair rate of return by the Board of Public Utility Commissioners when the new rates were authorized last year.

Our earnings for the rest of the year will be still lower. In addition to other rising costs, general wage increases arising out of the recent awards by statutory boards of arbitration will add millions of dollars to our annual operating expenses.

\$300,000,000 EXPANSION PROGRAM UNDER WAY

Post-war demand for telephone service continues at a high level. As a result, we are engaged in by far the largest construction program in our history. It cost \$43,500,000 last year and even more will be required this year. Over-all, it will cost about \$300,000,000.

EARNINGS MUST BE SUFFICIENT TO ATTRACT FUNDS FOR EXPANSION

Many business concerns depend on profits kept in the business to meet most of their needs for expansion. Our earnings, however, as a public utility, are regulated and are never high enough to provide the funds needed for progress and growth. All but a small part of the money we need for expansion of switchboards, buildings, cable, etc., must come from investors.

Earnings under the present rates are not sufficient to attract the additional capital needed from investors and without the investors' savings we cannot construct the buildings or add the equipment necessary to meet service demands.

WHAT WE ARE ASKING FOR

In asking New Jersey telephone users to pay more for their service, we are not seeking large profits. In our judgment, the \$16,036,000 additional revenue we are requesting is enough, and only enough, to continue furnishing good and improving service which is a vital factor in the progress and well-being of this State.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

УВАГА! СТЕЙТИ МАСС. І НЮ ГЕМШЕР! УВАГА!
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ВІДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
Перший раз в нашій окрузі стикається в дуже важкій справі до БОСТОНУ організаційні Союзіві збори стей-тів Массачусетс і Ню Гемшер, котрі відбудуться
В НЕДІЛЮ, 19. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 19, 1948)
В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКОВНІ ГАЛІ
136 ARLINGTON STREET, BOSTON, MASS.
Початок точно в годині 2:30 пополудні.
Просимо отсих відділів прслати своїх представни-ків, відділових урядників: 52, 122, 150, 199, 207, 224, 238, 253, 374, 416, 454 зі стейту Масс. і 178 зі стейту Ню Гемшер.
На зборах буде реферувати справу гол. секретар Д. Галиччя і окружний організатор А. Малащук.
Шановні Союзіві! Батько Союз укінче успішно свою 50-тисячну кампанію і тому кличе своїх урядни-ків і членів на спільну нараду, щоб порадитись над дальшою та ще успішнішою працею в користь нашої організації, а теж і нашого загального громадського життя.
Микола Давискиба, гол. радний У. Н. С.

КОНЦЕРТ ЯКИХ МАЛО

(Надіслане з Канади).

Виннигська газета „Фрі Прес“, в числі з 30-го серпня, подаючи інтерв'ю з проф. Дж. В. Симпсоном, головою департаменту історії Саскчеванського університету, зазначає між іншим таке:

„Проф. Симпсон висловив свій ентузіазм з приводу розвитку українського мистецтва в Виннигеті“.

Проф. Симпсон якраз перед цим, а саме 28-го серпня, був на концерті 9-тих Вищих Освітніх Курсів, переведених Осередком Української Культури і Освіти. І коли він так висловився, то не диво: це був дійсно високо мистецький концерт, на які треба довго чекати. Сама похвала проф. Симпсона, широко поважаючого славнозвісного наукового авторитета, є надзвичайно цінним призначенням.

Між іншим, проф. Симпсон виступав також з коротким словом на концерті.

Він сказав, що мав приємність бачити попередні концерти Курсів під магнічним провідом генія української пісні, б. п. проф. Ол. Кошиця. Його наука вітає далі. Більш того, йому приємно бачити дружину покійного, пані Т. Кошиць, яка є майстром самодією, в ролі диригента хорів. (Далі проф. Симпсон, давши оцінку співу, музиці і танцям, як і ваги курсів, висловив побажання, щоб все це, цей скарб дорогий з України, став також скарбом цілої Канади, як її власний цвіт).

Дійсно, традиції проф. О. Кошиця, проявилися надзвичайно яскраво не тільки в старанні і повній внутрішній змисту виконанню співів, але і в підборі матеріалу для співу. Засада цього підбору — не повторювання того, що стає звичайним (хоч і дуже любим), не застоювання на місці, а поширення, поглиблення в усі закутки краси і величчя українського народного мистецтва.

Під керівництвом пані Т. Кошиць було виконано, напр., „Кант святої Варвари“. Це запис народного релігійного канту українського, в аранжировці проф. О. Кошиця.

Той, хто прийшов на концерт, як на звичайний „шов“, міг вийти з концерту, не зрозумівши нічого. Але той, хто шукає за пізнанням великого духа свого народу, у всіх його проявах, був глибоко зачарований. І в словах, і в музиці канту виявився подив дивна філософія нашого народу про добре і зло, про відношення людини до Бога... І ця філософія вилилася в такій яскравій і такій багатій формі і найтоншими нюансами музичної картини.

Другою точкою була колядка „Воскликнули Янголи“. Тут знову цілком оригінальна обробка народньої варіації цієї колядки проф. Кошицем. І в слухаєте її з надзвичайним задоволенням, як щось „інше“.

Торжествений настрій на веселій змінився „Чумарочка“, також в аранжировці проф. О. Кошиця як перлина народнього музичного гурмуру.

Дві інші точки були під диригентурою д-ра П. Маценка: „Питалася Дівчинонька“ М. Гайворонського та „Кант на відз Богдана Хмельницького до Києва“ проф. О. Кошиця.

Перша пісня на три голоси надзвичайно складна, і виконання її вимагає дійсно артистичної руки. „Кант на відз Богдана Хмельницького“ — знову це не звичайна, співана і переспівана річ, — це у великій мірі новий твір, передача якого збагачує слухача, але вимагає багато від співаків, а особливо від диригента.

Чотири пісні хором були виконані під диригентурою курсанток дуже добре, що підходило до загального високого рівня підготовки концерту.

Двоє солістів — Б. Балько та Ольга Івашків виступали з признаним успіхом. Пан Балько є новоприбулим до Канади, має добрий голос, що дуже йому легко. Віримо, що в Канаді він знайде можливість продовжувати дальшу науку співу.

Маємо спинитися докладніше над хореографічною частиною концерту, бо вона також заслуговує на спеціальну увагу.

Перша частина — це були

танки під управою П. Гладуна: „Гуцулка“. Цей гуртовий танок, виконаний танцюристами МУН, є значним поступом вперед в стилі танків В. Авраменка, і цей мистецький поступ визначає п. Гладун в своїх постановках. Бездоганні танки і мальовничі гуцульські костюми дали надзвичайне задоволення глядачам.

Друга хореографічна частина — це аранжировки та виступи панни Оленки Заклинської, української балет-мастерки.

Маленька танчна чарівниця, вся — як втілення ритмічного руху.

Панна Заклинська вже була добре знана на Рідній землі. Її балетну кар'єру загальмувала трагедія українського скитальства. Але безперечно ця кар'єра досягне свого апогею тут, на вільній заокеанській землі.

Виступ її на концерті показав, які великі можливості і мистецькі досягнення має український народний танок! Дати лише волю народова!

Апостолом українського танку в Канаді і Америці став В. Авраменко. То був перший плагатар на неоранімі стелі. Він проробив колосальну працю. Він зрушив, скажемо, просто з небутия українську молоді і дав їй те „Свистан зілля“, що непереможно силою тягне до рідного... Але його праця стала лише першим ступнем. Танок, в Авраменкових формах, закамів; він міг повторюватися сто, тисячу і більше разів, міг стало чарувати. Але поступу не було... А того поступу треба було коначно, як повітря для життя.

І от ключ до такого поступу приніс нам — скиталка Заклинська.

Ми певні, що вона піде степовою пожегою по цілій Канаді, а може й по Америці, як пішов колись Авраменко. Бо краса її мистецтва, її науки українського народного балету є непереможно гарно. В кожній українській громаді, як побагаті цю красу, захотять її мати на своїх дітях, на своїй молоді. І треба, щоб її мали!

Панна Заклинська все своє молоде життя старалася дістати досвід і науку, як можна створити народний балет так, щоб він залишався на народнім таки пні і не переходив у штучний балет. І цього вона досягла. Ви бачите і танки (у виконанні її учениць та учеників), народні танки, але яка музика рухів, яке прекрасне нове оформлення, які неомбе-

жені дані по поступу! Весільний демківський танок „Джуріло“, танок „Споминок з гір“ (гуцульські мотиви), виконані дівчатами і хлопцями, були цілим відкриттям для кількох тисяч глядачів. Це було цілком нове мистецтво; наше, народне, але не таке, як ми бачили попередньо — краще, солодше, чарівніше!

А коли панна Заклинська виконувала свої сольові „Дрибушки“ і „Демку-Коломийку“ — тоді ми побачили на свої очі вроджену і вихожану українську балетну, плоть від плоти і кість від кости свого народу, а ще можна додати — і Гуцульщини.

Спосіб танцювання виконання пісні показано в інтерпретації „Летить галка понад балку“.

Виступи панни Заклинської і самий концерт закінчено гуртовими танками „Єдиність“ (українська) в паранжировці. Ця вязанка, мішанина танків і група була так майстерно переведена, що треба було дивуватися, як ті групи і особи попадали на свої позиції в безперервний русі, в повній гармонії, такті і розподілах. Було дійсно щось чарівне. Курсантки і курсанти виявили любов і здібність до українського мистецтва і заслуговують на найвищі похвали.

На закінчення маємо згадати, що концерт мав ще одну інструментальну точку з п'ятої симфонії Бетговена та Марш Січових Стрілців, що написаний М. О. Гайворонським для курсів. Обидва твори виконані з відчуттям і розумінням оркестрою був курсантів під провідом Левка Коссара.

Маємо також зазначити, що компанійською була панна Дорота Россед, англо-саксонка, яка надзвичайно добре інтерпретує українські музичні твори, і допомагає в українських концертах з замишування до мистецтва.

Не можемо не підкреслити ще раз великої ваги українських курсів і заходів до вивчення українського мистецтва. Організаторам же цих Вищих Курсів, про які йде мова, належить глибоке признання цілого українського суспільства в Канаді (і Америці) за особливе старання і уміле підготування і переведення їх, за завжди живу ініціативу, за високий ідеалізм, який кладеться в основу цілої праці, за вимування до найбільших мистецьких цінностей.

Д-р М. І. Мандрика.

КУПИТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОПОМОЧІ НОВОЇ УКР. ІМІГРАЦІЇ при співучасті УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ, ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ, УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ, УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛУБУ, СЕКЦІЇ ЮНАКІВ „ПІЛІСТ“, УКРАЇНСЬКИХ ХОРІВ І УКРАЇНСЬКОГО КВАРТЕТУ влаштовує

В НЕДІЛЮ, 26. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 26, 1948)

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

НА ПЛОЩІ WILLICK'S GROVE, LINDEN, N. J.

В програмі: хор, квартет, показові спортивні гри і різні несподіванки. Українські та інші танки мелодій гратиме українська оркестра. Добрий гарний і затишний буфет.

Вступ: 65 ц. — Переїзд автомобілем з обох сторін разом зі вступом 2.00 дол. — Автобуси виходять з під Доміну Самопомочі (33 Іст 7, вул. в Нью-Йорку) в день пікніку в години 10, 11 і 12 доп. На випадок непогоди пікнік відбудеться також в ресторані „Салон“.

Продажа квитків: Українська Кооператива в Нью-Йорку (76 Іст 7 вул., Українська Книгарня Сурна в Нью-Йорку (11 Іст 7 вул.), Книгарня Наш Базар в Нью-Йорку (151 Евеноу А.).

За добру забаву ручить — Комітет.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Брукліни, Н. Я. — Гром. Іван Цюпа зложив на поминках по бл. п. Михайліні, своїй дружині, \$20, з чого признав \$10 на працю Українського Конгресового Комітету, а \$10 на жіночу пресу.

ЗБОРНІ ВІДПІСІ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Бр. св. Йосафата, від 217, повідомляє всіх своїх членів і членів, місцевих і позаміських, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. вересня, в годині 2. пополуночі, в галі парохіяльній, 303 Гудсон ул., Конний член і членкиня мають обов'язково прийти на ці збори, бо маємо дізнатися про всі справи до вирішення. Буде обговорена справа 40-літньої річниці закінчення Братства в день 27. листопада. Також подіємо до відома членів, котрі бажають мати календар У. Н. Союзу на 1949 рік, що можуть замовити на цих зборах. Члени, які догортають до каси братської і У. Н. Союзу, хай прийдуть на ці збори і вирішують довг, бо в протині разі будуть сусуплювані. — За уряд: П. Паснак, предс.; Т. Шургог, кас.; А. Іванів, секр.

ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Дж. — Повідомляємо, що збори Тов. Укр. Січ. від 170, відбудуться в неділю, 19. вересня, в 6 год. вечір, в У. Н. Домі, 183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти і вирішити свої акадкі. Котрі члени ще не заплатили за пікнік, котрі тикати, то просимо вирішити на цих зборах. Просимо приїжджати нових членів. — І. Баранік, пр.; О. Логін, кас.; І. Грабар, секр.

КАРПЕТ, Н. Дж. — Тов. Запорозька Січ, від 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. вересня, в годині 2. пополуночі, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час. Довгуючих членів просимо, щоб сповнили свою належність. Будемо приймати нових членів, бо інше буде сусуплювання з великими подеклами до вступу, бо нею місяця кінчиться кампанія приїжджання членів до 50 тис. Тож користайте з нагоди. — І. Савчак, предс.; Н. Дрота, кас.; І. Маркович, секр.

IVAN FRANKO'S "MOSES"

Trans. by Waldimir Semenyna With a biographical sketch of Ivan Franko by Stephen Shumayko Price 50 cents

ATTENTION! Philadelphia & Vicinity!

UKRAINIAN AMERICAN STRING BAND Concert and Dance

SATURDAY, SEPT. 18, 1948 - 8 P. M.

Ukrainian Hall, 610 S. American Street

PHILADELPHIA, PA.

УВАГА! — КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ!

ПОЖИЧКИ на купно, будову, або поправки, ВАШОГО ДОМУ.

Малі місячні сплати. — Малий процент.

Пятайте нас насамперед.

THE UKRAINIAN SAVINGS CO. CLEVELAND, OHIO

PProspect 3627

2190 Professor St.

Member Federal Savings & Loan Insurance Corp.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від 99, відбудуться в неділю, 19. вересня, зараз по Св. Божій, в галі парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михайла, від 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. вересня, в 2 години пополуночі, в галі парохіяльній, 603 Фронт ул. Просимо членів прийти на означений час і сповнити свої членські обов'язки. Рівнож просимо, коли хто з членів має нового члена до впису, прийдіть з ним на збори, або повідомити секретаря. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудаків, кас.; І. Федорак, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 27. серпня 1948 року помер МИХАЙЛО КУЛИНИЧ, довголітній член Тов. ім. Маріяна Шашкевича, від 94 У. Н. Союзу в Гентремі, Мш. Покійний походив з села Маджарки, пов. Сокаль, Зах. Україна. Похоронив у смутку дочку Гелену Балдів, зятя Стефана і 1 дитину та сина Мирослава, котрий служив в У. Н. Союзі. Похорон відбувся 31. серпня в погребовій каплиці при участі членів і знайомих на цвинтарі Маунт Олівет. — В. П. П. В. Крушельницький, секр.

Дня 4. вересня 1948 року померла АННА БУНЗА,

членка Бр. св. Володимира, від 130 У. Н. Союзу в Нью-Йорку. Покійна була вдова по мужу Миколаї. Походила з села Ляшків Королівський, повіт Пиремішлян, Зах. Україна. Лишила в смутку трое дітей, всі вони є членами У. Н. Союзу і 130 відділу: Ксенія, зам. Чибульська; син Григорій і дочка Анна. Похорон відбувся 8. вересня в гр.-катол. церкві при 19. вул. в Брукліні на цвинтарі св. Івана в Брукліні. — В. П. П. Коваль, секр.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697. Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок Шкірні, X-Ray. Роздута жила лікуємо без операції. Переводимо а. н. л. кр. для супутників дозволяю. Офісний годині: В будні 10-7 P. M.

Д. М. ЗАХАРЧУК артист-малар 664 E. 20th St., Northampton, Pa. Phone 2810. МАЛЮНО: церкви, образи, сценерії, портрети. ВИРОБЛЯЮ: хоругви, прапори, плашати, іконостаси, балдахіни, тетраподи. Пишіть по ширшій інформації. З пошаною Дм. Захарчук.

ЮНІКЕРС, Н. Я. — Тов. Подільська Січ, від 8, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 19. вересня, в селі У. Н. Домі, 12 Вашингтон ул., в годині 2. пополуночі. Приймаємо нових членів без вступного. За уряд: Н. Мазур, предс.; В. Мандрик, секр.

СТЕФОРД, КОНН. — Три-квартальні збори Бр. св. Арх. Михайла, від 250, відбудуться в неділю, 19. вересня, в годині 2. пополуночі, в церковній галі на Грінвіч Еве. Просимо всіх членів і членкинь, місцевих і позаміських, прийти тоно на час, бо є важкі справи до пологодження. — В. Карий, предс.; В. Блашук, кас.; І. Михайлишин, секр.

Comfortably air conditioned Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення. Ми улажуємо прекрасні ЦІЛІЯ ПОХОРОН за \$150.00 У випадку смутку в родині клієнта;

KAIN MORTUARIES, INC. Найбільший український погребовий зарядчик в Америці S. KANAI KAIN, Pres. 433 STATE STREET PERTH AMBOY, N. J. Phone PE 4-4646

UKRAINIANI ПОГРЕБНИК 86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J. Phone Bigelow 3-6762 225 WEST JERSEY STREET ELIZABETH, N. J. Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребови по \$150 ціни так низькі як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568 Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel.: MEltroe 5-6577

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, відділ 206 Українського Народного Союзу

— влаштовує —

ВЕЛИЧАВУ ЗАБАВУ

В НЕДІЛЮ, 19. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 19, 1948)

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 74 HARRIS AVE. в годині 2. пополуночі.

Цим запрошуємо всіх місцевих і дооколичних громадян, товариства, сестрицтва й молодечі організації прийти численно на нашу забаву. Буде музика пригравати до танців. За добру забаву ручить — Кимітет.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ АМЕРИКАНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРСІ при співучасті УКР. ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ В ЕЛІЗАБЕТ

— влаштовують —

ПЕРЕДМАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19 ВЕРЕСНЯ 1948

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ

української греко-католицької церкви.

Початок в годині 4:00 пополуночі. — Вступ вільний.

Шановні Громадяни і Громадянки!

Комітет Маніфестації, що відбудеться 10-го жовтня в Моск Театрі, і Український Центральний Комітет запрошують усі Організації, Товариства, Клуби та усе громадянство, за винятком червоного покроя, на це ВІЧЕ.

Справа злучені з цєю Маніфестацією є так важкі, що усі громадяни обов'язково повинні прийти. Віримо, що Громадянство Елізабет і околиці розуміє справу та віддає долю Українського Народу і з тою вірою та переконанням прийде масово на це ВІЧЕ.

Маніфестаційний Комітет.

ТАРЗАН, ч. 1928. Неда кличе поміч.

Коли Тарзан не застав нікого в печері, він пристанув здивований.

Та в однім куті печері, яку Гідзел знав докладно, він заткав уста Неді.

Коли малпочоловік не знав, що йому робити, дівчина відсунула руку Гідзела.

„Тарзан!“ — закликала вона.